

13 september 2020 - belijdenisdienst

AAN UW VOETEN, HEER, IS DE HOOGSTE PLAATS

Bijbellezing: Lukas 10, 38-42

Ik vind het best fijn om uit de mond van onze Heere Jezus te horen dat wij ons niet overal druk over moeten maken. Je zou het zo op een tegeltje willen zetten, of als een quote op Facebook: 'niet altijd bezig zijn, niet je overal zorgen over maken, vergeet vooral niet om ook eens stil te zitten.' Martha was veel te druk, veel te veel stress en verantwoordelijkheidsgevoel. Haar zusje Maria wist dat zitten en luisteren nog belangrijker was dan al dat druk zijn. Nou, heerlijk om dat eens tegen jezelf te mogen zeggen. (Of tegen je partner... of tegen elkaar in de kerk als wij weer alle activiteiten gaan starten en de kerkelijke agenda volplannen.)

Maar zo'n soort uitleg is wel erg gekleurd vanuit de stress en drukte van onze maatschappij en het drukke kerkenwerk. Jezus gaf hier geen cursus mindfulness of timemanagement. Het is wat te gemakkelijk om die druk bezige Martha en die rustig luisterende Maria zo tegenover elkaar te zetten. Daarom zijn er ook uitleggers van dit Bijbelgedeelte die het een beetje voor Martha opnemen: eigenlijk zouden wij een beetje zoals Maria en ook een beetje zoals Martha zouden moeten zijn. Het was natuurlijk niet goed van Martha om door al die drukte geen eens tijd en ruimte te nemen om naar Jezus te luisteren..., aar dat betekent niet dat Jezus niet welkom geheten had moeten worden en gastvrijheid had moeten ontvangen. Juist wel! Maria heeft wel het beste gekozen, het eerste, het voornaamste – dat is zo - maar zonder Martha's zouden wij ook niet kunnen. Een kerk heeft Maria's en Martha's nodig, het liefst in één persoon verenigd.

Maar ik denk dat het hier in het huis van Martha en Maria toch om iets anders gaat ..., om iets groters dan 'je moet niet altijd doordraven'..., want zo eenvoudig en prettig-om-te-horen zijn Jezus' uitspraken meestal niet. Jezus' uitspraken bevestigen ons meestal niet, vertellen niet wat wij eigenlijk ook wel dachten of graag zouden willen...Nee, als Jezus iets zegt, zet dat meestal heel ons leven op de kop. En dat gebeurt hier ook. Het huis van Martha staat op de kop door Jezus' bezoek, maar nog belangrijker: haar leven kwam op de kop te staan...

Je ziet het voor je: Martha komt met een rood hoofd op Jezus afstappen – zo heftig lijkt het hier te gaan – en zij probeert Jezus in haar kamp te krijgen: 'zegt U toch eens, dit kan toch niet wat Maria doet?'... maar Martha krijgt een antwoord wat zij waarschijnlijk niet had verwacht. *'Martha, Martha, je bent bezorgd en maakt je druk over veel dingen'* Nou dat klopt, maar dan verder: *'Slechts één ding is nodig. Maria heeft het goede deel uitgekozen, dat niet van haar zal worden weggenomen.'* En dat zijn lastige woorden...Maria heeft het goede deel uitgekozen. Het woord 'deel' kan ook vertaald worden met 'portie', het is een woord wat ook voor voedsel wordt gebruikt. Maria heeft het juiste deel, het juiste voedsel gekozen: het *geestelijke* voedsel, de woorden van Jezus, in plaats van het voedsel dat Martha in de keuken stond klaar te maken. En dat deel, dat voedsel waar Maria op was gericht, zal niet van haar weggenomen worden. Jezus zegt dus eigenlijk zoiets als: Martha, al dat voedsel wat je nu klaarmaakt, al die drukte... het zal allemaal wegvallen. Al die drukte, hoe goed bedoeld, het heeft slechts tijdelijke waarde, het is van voorbijgaande aard. Maar de woorden die Ik spreek, die zijn blijvend. Als je die rijkdom in je hart sluit, dan zal dat voor altijd je hart en ziel mogen vervullen.

Maar we zijn er nog niet... Want ik denk niet dat Jezus geestelijk voedsel en lichamelijk voedsel tegen elkaar uit wilde spelen... Natuurlijk: Jezus' woorden zijn belangrijker, zijn het allerbelangrijkst, maar het letterlijke eten is ook belangrijk. Je moet ook eten. En je moet ook gastvrijheid tonen, een opdracht die zelfs letterlijk in de Bijbel staat. Ik denk dat Jezus *nog meer* wilde vertellen tegen Martha... en daarmee ook tegen ons. We gaan daarvoor terug naar het begin van de geschiedenis: Jezus is onderweg, zo begon het Bijbelgedeelte. 'Het gebeurde, toen zij

onderweg waren'... Dat klinkt als een wat algemene inleiding, waar je zo over heen zou lezen. Maar als je eerst Lukas 9 hiervoor hebt gelezen, dan hebben deze woorden opeens een heel diepe betekenis. Want in Lukas 9, het vorige hoofdstuk, had Jezus namelijk verteld dat Hij zou gaan lijden en sterven. En aan het einde van Lukas 9 wordt verteld dat Jezus Zich omdraaide naar Jeruzalem, om daarheen te gaan. Jezus had een hele tijd met Zijn leerlingen rondgetrokken langs allemaal dorpen en steden om het Koninkrijk van God te verkondigen, maar nu zet Hij koers richting Jeruzalem.... om daar straks veroordeeld te worden en even buiten Jeruzalem gekruisigd te worden. Hij zal gaan lijden en sterven. Daarheen is Hij onderweg. 'En toen zij onderweg waren'...

Misschien heeft Jezus Maria wel over Zijn aanstaande lijden en sterven verteld, toen Hij daar op bezoek was en Maria aan Zijn voeten zat te luisteren. We moeten dat niet allemaal gaan invullen, maar wat zou Jezus anders hebben verteld als dit vreselijke gebeuren er aan stond te komen en Hij het zojuist ook met Zijn discipelen heeft gedeeld? Jezus is onderweg. Onderweg naar Zijn lijden en sterven. Onderweg om de wereld te redden door Zelf de dood in te gaan. En straks bij dat grote moment dat Hij zal gaan sterven voor de wereld, dat moment waarop de Zoon van God als een verschopping aan het kruis zal doodgaan... bij dat moment zal al het menselijke werk, alle helpende handen en goede zorgen van Zijn leerlingen afwezig zijn. Alle mensen – joden, heidenen, de discipelen zelf – zullen daar bij het kruis straks machteloos staan, de een lachend en de ander huilend, niemand zal het begrijpen. Niemand zal weten wat hij of zij moet doen. 'Zij weten niet wat zij doen'. De mensheid staat daar straks machteloos voor het kruis, waar de Zoon van God hangt, zij staat machteloos in haar spot en onwetendheid, in het willen maar niet kunnen, aan zichzelf overgelaten. Alles van ons mensen valt weg... En *dat* bedoelde Jezus volgens mij: *Martha, straks zal al dat zorgen, dat dienen en geven van jou en al die goede intenties van Mijn andere vrienden wegvallen. Straks zal Ik niet meer gediend worden, want Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en Mijn leven te geven als een losprijs. Straks zal Ik de mensen dienen. Tot in de diepste diepte. Maar als je dat gelooft, als je die woorden tot je neemt, Mijn belofte, Mijn liefde voor jullie, dat Ik Mij zal overgeven tot in de dood... als je die woorden in je hart sluit, dan heb je het beste deel gekozen. Dat zal niet van je afgenomen worden. Nooit. Dat zal je eeuwige vreugde zijn.*

Ik denk dat wij nu bij de kern zijn van de betekenis van deze geschiedenis. Het gaat hier bij Martha en Maria niet om 'niet te druk zijn, je moet ook eens rust kunnen nemen'. Dat is tegeltjeswijsheid. Hier in het huis van Martha en Maria deelt Jezus met deze vrouwen en met ons de kern van het geloof: het dienen van Martha en alle andere tijdgenoten en vrienden van Jezus is maar tijdelijk, want straks zal Hij die lijdensweg gaan om ons te dienen. De gastvrijheid die Hem wordt getoond, hoe mooi ook, kent een einde, want straks zal de Zoon van God de dood in gejaagd worden, weg uit deze wereld! – maar Zijn dood zal een heerlijk, hemelse gastvrijheid bewerkstellingen: welkom thuis bij God!

Martha en daarmee net zo goed Maria en de leerlingen die daar waren en ons wordt getoond hoe al ons stukwerk voor Jezus verbleekt bij wat Hij voor ons zal gaan doen daar bij Jeruzalem, aan het kruis, en wat wij iedere keer weer van mogen horen. Al ons menselijk streven en moeten en zullen en pogen valt weg... we staan voor Jezus beschaamd, met lege handen... Maria knielt daarom aan Zijn voeten. Om Zijn woorden te ontvangen, Zijn woorden van leven, Zijn genade, wat Hij voor ons over heeft gehad... want dat deel zal nooit van ons worden afgenomen. Voor eeuwig niet.

Als je straks belijdenis zult gaan doen, dan betekent dat dat je naast Maria gaat zitten, aan Jezus' voeten. Belijdenis doen, dat is niet beloven dat je flink de bezem door je leven zult halen, dat je eens goed de handen uit de mouwen gaat steken voor God. Niet: ik ga. Ik zal. Ik verander. Maar: ik kniel voor U neer Heere Jezus, om Uw woorden van eeuwig leven in mij op te nemen en

daaruit te leven... daar mijn rust, mijn zekerheid, mijn alles in te vinden... in wat U heeft gedaan voor mij.

En zo werd dat huis vol drukte tot een plek van inkeer, een kerkzaal waar even halt gehouden wordt te midden van al onze drukten en plannen en verantwoordelijkheden.... en mogen wij daar het bijzondere van God ontdekken, hoe geweldig bijzonder Jezus is.

Want... God is een God Die ons levenshuis binnenkomt. Wij kloppen niet bij Hem aan, maar Hij klopt bij ons aan. Onverwacht misschien. Sommige belijdeniscatechisanten kunnen dat voluit beamen. En als wij de Heere Jezus binnenlaten in ons leven, gooit Hij alles op de kop. Niets blijft meer hetzelfde. Martha deed wat volkomen normaal was, wat iedereen zou hebben verwacht van haar als gastvrouw... en Maria deed iets volkomen ongehoords. Dat kon niet in de tijd. Zeker als vrouw deed je zoiets niet. Aan de voeten van een man zitten, als discipel bij een rabbi..., dat was iets voor mannen.

Als God je levenshuis binnenkomt, dan gaat onze logica, onze manier van denken en leven op de schop: God Die al onze inzet, ontzag en eer waard is, komt ons vertellen dat Hij in Jezus is gekomen om ons te dienen. God is een God Die Zich zo klein maakt voor ons en komt vertellen wat Hij voor ons wil doen. Dat Hij ons alles wil geven. En dat al onze inzet en werkzaamheden - confronterend maar waar - stukwerk voor Hem zijn. ... Het geloof bestaat dus niet uit 'geven en nemen'. Een beetje van God en een beetje natuurlijk ook van mijzelf. Dat vind je bij alle andere religies: God die gediend moet worden, verplichtingen die nagekomen moeten worden, voorwaarden waar je aan moet voldoen om een hoger stadium te bereiken... Maar hier... hier bij Jezus... valt alles je uit de handen... ook datgene wat zo vertrouwd voelde, datgene waar je nog een beetje eigenwaarde in kon vinden, datgene waar je misschien best wel trots op was. Alles valt uit je handen. En je wordt uitgenodigd om te gaan zitten. Aan Zijn voeten. En te ontvangen... Alles wordt ons mensen aan Jezus' voeten ontnomen, maar alles wat je nodig hebt wordt je door Hem gegeven.

Dat zet je leven op de kop. Dat vraagt van je om al je eigen pogingen en overtuigingen en dingen waar je trots op bent, of dingen waar je je juist voor schaamt, al je plannen en al je teleurstellingen...om dat alles los te laten aan Zijn voeten te leggen. Slechts één ding is nodig, zei Jezus. Belijdenis doen is niet simpel, maar wel heel overzichtelijk dus. Eén ding is nodig. Maria heeft het goede deel uitgekozen, dat niet van haar zal weggenomen worden.

Al het andere zal dus blijkbaar *wel* weggenomen worden...

Ik moet denken aan een gesprek dat ik enkele dagen geleden had met een zuster van onze gemeente die al een heel hoge leeftijd had bereikt. Zij deelde met mij hoeveel zij al verloren was. Als enige was zij overgebleven van de familie. En ook in de generaties onder haar vielen gaten. Haar gezondheid was bijzonder broos, steeds weer waren er dingen die zij niet meer kon, die losgelaten moesten worden. Dat is het leven. Zo broos. Zo tijdelijk. En met zulke diep pijnlijke dingen die er kunnen gebeuren en die meegedragen moeten worden. Maar ook al herken je daar niets van en gaat het je goed..., ben je kerngezond en vol energie..., heb je nog volop plannen en sta je vrolijk in het leven – geweldig! – maar alles, alles zal op een keer losgelaten moeten worden.

Maar waarom vertel ik dit nu? Nu, deze mevrouw die ik sprak, zat niet te somberen en te klagen, hoewel zij wel wilde delen hoe haar leven een leven van loslaten is geworden. Eén ding mocht zij vasthouden: haar geloof in Jezus. Haar verlangen om straks bij Hem te zijn. Dat was haar rust. Haar kracht voor vandaag. Haar hoop voor de toekomst. Deze zuster, hoewel zij fysiek niet meer door de knieën kon, zat naast Maria aan de voeten van Jezus.

Belijdenis doen is daarom ook zo rijk, zo mooi. Het gaat niet om jezelf te verplichten om nu aan te pakken. ... Het gaat om die ongeëvenaarde rust, die je alleen in Hem kunt vinden. Dat houvast. Die eeuwige zekerheid, ook al staat niets vast. Dat vaste vertrouwen, ook al is alles onzeker in het leven. Die liefde van God, waar je in mag rusten, waar je uit mag leven, waar je

steeds weer op mag terugvallen.. die liefde, waarvoor Jezus onderweg was om die aan het kruis bij Jeruzalem uit te storten.

Hoe zou het nu met de zussen afgelopen zijn hè? Lukas vertelt ons er niets over. Dat versterkt mijn vermoeden dat het hier dus niet ging om 'rust nemen' of 'werken en ook stil kunnen zitten', maar dat het hier echt gaat om Jezus en wat Hij voor ons doet. Zou Martha na Jezus' weerwoord weer boos naar de keuken zijn gelopen. Of zou Martha beschaamd ook aan Jezus' voeten hebben geknield? Of zou Maria zijn opgestaan en Martha gaan helpen? ... Ach, misschien dat laatste wel, want geloven is echt niet alleen 'aan Jezus' voeten zitten'. Ik noemde al die oproep in de Bijbel tot gastvrijheid. Je kunt dat in het klein doen, maar ik moet ook gelijk denken aan die vluchtelingen op het eiland Lesbos en onze Nederlandse 'gastvrijheid'. Discipel van Jezus zijn is ook gastvrijheid betonen. Maar ook dienen. Jezus waste eens de voeten van Zijn leerlingen, Hij diende als een knecht, maar Hij riep ons op om Zijn voorbeeld te volgen. Dienen, gastvrijheid. 'Wees niet traag wat uw inzet betreft', zo klinkt er ook in een brief van Paulus. Dus: de schouders eronder! In de gemeente. In de maatschappij. Je draagt een verantwoordelijkheid, die ook in de belijdenisvragen straks onder woorden zal worden gebracht. Ik citeer alvast even uit het belijdenisformulier: 'Aanvaard je de roeping Hem te belijden tegenover de mensen om je heen en om je met blijdschap in te zetten voor Hem en voor Zijn Koninkrijk?' En: 'wil je, naar de gaven die God ook jou gaf en in de kracht van de Geest, meewerken aan de opbouw van de gemeente van Christus?' Maar... doe dat dus niet zoals Martha. Maar zoals Maria. Wat is het verschil, hoe kan je dat bij jezelf checken of je een Martha of een Maria bent?

Je ziet het bij de reactie van Martha. Ik moet zeggen, dat ik nogal schrik van hoe zij daar tegenover Jezus staat – ja, zij staat, terwijl Maria voor Jezus zit, dat is al veelzeggend... Martha zegt: 'trekt U Zich er niets van aan dat mijns zusje mij alleen laat bedienen?' ... Zo vol van het dienen van Jezus..., van het moeten..., van religie in plaats van relatie... van verplichtingen en normen.. Als het daarom draait in je geloof, dan ga je je snel met anderen vergelijken. Dan word je gefrustreerd als de ander, je zusje, minder inzet vertoont dan jij. Of als de andere heel andere keuzen – in jouw ogen misschien gemakkelijkere keuzen - maakt dan jij. Als je geloof bestaat uit doen en moeten, religie in plaats van relatie, dan kan je soms ook gefrustreerd raken naar God waarom het Hem niets uit lijkt te maken dat..., dat je wat meer bevestiging zou mogen ontvangen, wat meer eer van je werk, wat bemoediging, aangezien je toch steeds voor Hem in de weer bent. ... Of misschien bevindt je frustratie zich wel op een ander vlak en voel je je wel opgeslokt door alles wat je eigenlijk zou moeten doen en zie je alleen maar je eigen tekorten en je onmogelijkheden. ... Herkent u iets van die frustratie richting andere mensen, geloofsgenoten... of frustratie richting God misschien... of frustratie richting jezelf? ... Maria wenkt je vanmorgen: 'kom eens naast mij zitten aan de voeten van Jezus'. Heb je gehoord wat Hij tegen je wil zeggen? Heb je gehoord wat Hij voor jou heeft gedaan? Leef je wel echt vanuit die geweldige genade? Leg al die dingen die je nu vasthoudt, of waardoor je vastgehouden wordt, of waar je je aan vasthoudt, leg dat alles aan Jezus' voeten neer. Om ze straks weer gewoon op te pakken misschien, maar dan niet op de manier van mijn zus Martha, maar: vol van de genade en liefde van God. Overweldigd door de zorg en ontferming van Jezus. Leef daaruit. ... Leef daaruit, als je geknield zit voor Jezus. Maar ook als je druk bent in de keuken om je plicht te doen. Als je bezig bent om te genieten van de rust, of van je sport. Maar ook als je gefrustreerd je huiswerk maakt of overuren draait. Leef vanuit die genade en liefde die Jezus jou wil aanzeggen. Laat daarvoor even alle dingen los om ze straks weer op te pakken. Weet: als je zo naar Jezus luistert en in je opneemt, dan heb je het deel ontvangen, het geestelijk voedsel, het houvast voor je leven, wat nooit meer van je afgepakt zal worden.